Conferința națională de istorie militară

- prima ediție –

Pace și conflict.
Armata în istoria românilor:
tradiție, adaptare și continuitate

10-12 martie 2026,
Cercul Militar Național, București

PROGRAM

Marți, 10 martie 2026

Sala de Marmură

09.00 - 09.30: Sosirea participanților
09.30 - 10.15: Alocuțiuni de deschidere.
10.15 - 10.45: Prezentarea ultimelor apariții editoriale ale Institutului pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară.
10.45 - 11.00: Pauză și poză de grup.

Sala Bizantină

11.00 - 11.45: Pauză pentru tratații.

Conferința națională de istorie militară
Marți, 10 martie 2026

§

11.45–13.30, Sala „Gotică”

PANEL 1. ISTORIE MEDIEVALĂ ȘI ÎNCEPUTUL MODERNITĂȚII

Moderator: Conf. univ. dr. Simion CÂLȚIA,
Facultatea de Istorie, Universitatea din București

1. CS II dr. Liviu CÎMPEANU, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu, Academia Română,
   Transilvania și Țara Românească în luptele antiotomane ale lui Iancu de Hunedoara din anul 1442
2. CS I dr. habil. Ovidiu CRISTEA, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Română,
   Țara Românească în „Războiul cel Lung” (1593-1606): Război, strategie, societate
3. ACS Gabriel-Virgil RUSU, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Academia Română,
   Campania poloneză a principelui Gheorghe Rákóczi al II-lea al Transilvaniei din anul 1657. Strategii politice și militare
4. Dr. Andrei POGĂCIAȘ, cercetător independent,
   Tactica, armamentul și eficiența armatelor fanariote
5. Conf. univ. dr. Gabriel LEANCA, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași,
   Generalul Jacques Aupick, ambasador al celei de-a Doua Republici Franceze la Constantinopol, și riscul de război ruso-otoman (1848-1849)

11.45–13.30, Sala „Norvegiană”

PANEL 2. PROPAGANDĂ ȘI RĂZBOI

Moderator: CS I dr. Ottmar TRAȘCĂ,
Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Academia Română

1. CS III dr. Sorin CRISTESCU, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară,
   Publicații germane despre exploatarea economică a teritoriului românesc ocupat de trupele Puterilor Centrale 1916 - 1918
2. Dr. Andreea DAHLQUIST, Centrul de Istorie a secolului XX, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași,
   Imaginea armatei române în presa suedeză în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial
3. Dr. Alin SPÂNU, cercetător independent,
   Propagandă și contrapropagandă românească în campania antisovietică din 1941
4. Dr. Alina PAVELESCU, director adjunct, Arhivele Naționale ale României; CS II dr. Șerban Liviu PAVELESCU, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară,
   Front și propagandă în presa românească – campania armatei române pe frontul de est 1941-23 august 1944
5. Dr. Lucian DRĂGHICI, Arhivele Militare Naționale Române,
   Acțiuni de propagandă și contrapropagandă în perioada campaniei din vest (septembrie 1944-mai 1945)

13.30 – 14.30: Pauză de tratații (Sala Bizantină)

Conferința națională de istorie militară
Marți, 10 martie 2026

§

14.30–16.15, Sala „Gotică”

PANEL 3. ROMÂNIA ÎNTRE EST ȘI VEST: DE LA TRATATUL DE LA VARȘOVIA LA NATO

Moderator: Conf. univ. dr. habil. Florin ABRAHAM,
Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Academia Română

1. Dr. Vasile BUGA, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Academia Română,
   România o voce distinctă în Organizația Tratatului de la Varșovia. 1965-1989
2. Dr. Florin PASCARU, Liceul Teoretic „Brâncoveanu Vodă” Urlați, jud. Prahova,
   Măsuri militare inițiate de România în contextul crizei cehoslovace
3. CS III dr. Andrea-Iuliana BĂDILĂ, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară,
   Între teamă, autonomie și strategie. România și redefinirea apărării naționale în contextul crizei cehoslovace din 1968
4. Dr. Constantin BUCHET, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității,
   De la diplomația militară a României în Războiul Rece la diplomația apărării naționale în contextul integrării în NATO
5. Prof. univ. dr. Constantin HLIHOR, profesor asociat, Facultatea de Istorie, Universitatea din București,
   Evoluțiile geopolitice care au conturat alianțele politico-militare ale României în secolul XX

14.30–16.15, Sala „Norvegiană”

PANEL 4. ARMATĂ, SOCIETATE ȘI TRADIȚII

Moderator: Dr. Manuel STĂNESCU,
Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară

1. Cristina CONSTANTIN, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”,
   O privire asupra societății românești de la sfârșit de secol XIX și început de secol XX – memoriile Alexandrinei Makarovitsch (Macarovici) Izvoranu
2. Cpt. (r). Dumitru NOANE, Muzeul Țării Crișurilor,
   Bihorenii alături de armata română în războiul de independență
3. Dr. Gheorghe NEGUSTOR, Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea Babeș-Bolyai.
   Armata română în epoca „militarismului”: teorii, concepte și direcții de organizare.
4. Prof. univ. dr. habil. Alin CIUPALĂ, Facultatea de Istorie, Universitatea din București,
   (Re)Integrarea invalizilor de război în România după 1918
5. Dr. Paul-Ersilian ROȘCA, director, Muzeul Mitropoliei Clujului,
   Tron, Armată și Altar: învestirea episcopilor Armatei de către regii României

16.15-16.30: Pauză

Conferința națională de istorie militară
Marți, 10 martie 2026

§

16.30–18.30, Sala „Gotică”

PANEL 5. ELITE, LIDERI ȘI EROI

Moderator: Prof. univ. dr. habil. Alin CIUPALĂ,
Facultatea de Istorie, Universitatea din București

1. Lect. univ. dr. Florian OLTEANU, Facultatea de Științe Sociale, Universitatea din Craiova,
   Combatanți în Carpați în timpul Primului Război Mondial - lideri militari și politici în perioada interbelică și în timpul celui de Al Doilea Război Mondial
2. Conf. univ. dr. Adrian VIȚALARU, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași,
   „La temelia alianței”. Ataşaţii militari ai României la Varşovia în perioada interbelică
3. Luminița-Nicoleta IORDACHE, Raluca-Anca IONESCU, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”,
   Eroism la feminin - 3 destine pentru țară
4. Dr. Ciprian NIȚULESCU, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității,
   Reprezentanți ai elitei interbelice în Armata Republicii Populare Române
5. Dr. Alina ILINCA, Dr. Liviu Marius BEJENARU, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității,
   Leadership și presă militară. Cazul generalului-maior Ion Eremia

16.30–18.30, Sala „Norvegiană”

PANEL 6. ARMATA ROMÂNĂ ÎN PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

Moderator: Prof. univ. dr. col (rtr.) Petre OTU,
Comisia Română de Istorie Militară

1. Col. dr. Liviu CORCIU, director, Direcția Instanțelor Militare,
   Măsuri legislative adoptate în sprijinul efortului de război (1916-1918)
2. Prof. univ. dr. Claudiu-Lucian TOPOR, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași,
   Vechi orașe „capitală” în vremuri de război. Bucureștii ocupației militare și Iașul refugiului (1916-1918)
3. Dr. Doina ANGHEL, Depozitul Central de Arhivă „Grigore Constandache” Pitești, Arhivele Militare Naționale Române,
   O perspectivă asupra interacţiunii dintre normativitatea militară şi tradiţia religioasă ortodoxă în instruirea soldaților români în Marele Război
4. ACS dr. Gabriela DRISTARU, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Română,
   Laşitate sau neputinţă? Despre dezertarea din Armata Română în timpul Primului Război Mondial
5. Dr. Emanuel BĂLAN, cercetător independent,
   Contribuția clerului și a cadrelor didactice din județul Neamț la Primul Război Mondial

Conferința națională de istorie militară

Miercuri, 11 martie 2026

09.00–11.00, Sala „Gotică”

PANEL 7. ALIANȚE ȘI RELAȚII DE COMANDAMENT

Moderator: Conf. univ. dr. Adrian VIȚALARU,
Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

1. CS III dr. Constantin CORNEANU, Institutul Revoluției Române din Decembrie 1989,
   Aspecte privind relațiile militare româno-ruse în Primul Război Mondial (1916-1918)
2. Prof. univ. dr. col. (rtr.) Alexandru OȘCA, Comisia Română de Istorie Militară,
   Dinamica alianțelor politico-militare ale României în perioada interbelică
3. CS II dr. Bogdan Alexandru SCHIPOR, Institutul de Istorie „A. D. Xenopol” din Iași, Academia Română,
   Un test pentru alianțele României: ultimatumul polonez pentru Lituania, martie 1938
4. CS I dr. Ottmar TRAȘCĂ, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, Academia Română,
   Armata Română înainte și în timpul campaniei din est. Evaluările Misiunii Militare Germane în România cu privire la potențialul Armatei Române, 1941-1942
5. Sorin GRUMUȘ, cercetător independent,
   Relații de comandament româno-germane în Bătălia Moldovei (martie - august 1944)

09.00–11.00, Sala „Norvegiană”

PANEL 8. PROPAGANDĂ ȘI ANTIPROPAGANDĂ ÎN SECOLELE XX-XXI: CONTEXT INTERNAȚIONAL ȘI NAȚIONAL

Moderator: Dr. Constantin BUCHET,
Președinte Colegiu, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității

Coordonat de Agenția pentru Știință și Memorie Militară (Ministerul Apărării, Republica Moldova).

1. Dr. Vitalie CIOBANU, director, Agenția pentru Știință și Memorie Militară,
   Propaganda bolșevică antiromânească, 1918-1920
2. Conf. univ. dr. Valentin BURLACU, șef Secție Istorie și Artă Militară, Agenția pentru Știință și Memorie Militară,
   Rolul comuniștilor români în procesul de formare a RASS moldovenești: aspecte propagandistice și identitare
3. Conf. univ. dr. Ion Valer XENOFONTOV, Agenția pentru Știință și Memorie Militară,
   „Legitimarea” anexării teritoriilor românești (1940) în discursul propagandistic sovietic
4. CS Sergiu CATARAGA, Agenția pentru Știință și Memorie Militară,
   Posterul și placatul: elemente de propagandă în conflictele militare contemporane
5. Dr. Ion COROPCEAN, șef Secție Studii de Securitate și Apărare, Agenția pentru Știință și Memorie Militară,
   Propaganda în contextul actual al războiului hibrid

11.00 – 11.15: Pauză

Conferința națională de istorie militară
Miercuri, 11 martie 2026

§

11.15–13.30, Sala „Gotică”

PANEL 9. SIMBOLURI ȘI REPREZENTĂRI VIZUALE ALE ARMATEI ROMÂNE

Moderator: Prof. univ. dr. Adrian-Silvan IONESCU,
Institutul de Istoria Artei „George Oprescu”, Academia Română

1. Dr. Dragoș UNGUREANU, Biblioteca Academiei Române, Serviciul Stampe, Hărți, Muzică,
   Modernizarea artileriei armatei române după războiul de independență reflectată în fondul de fotografii al Bibliotecii Academiei Române
2. ACS Alexandru-Cristian VOICU, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, Academia Română,
   Reprezentări ale elementului militar pe mărcile poștale românești
3. Dr. Emil BOBOESCU, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”,
   Cocarda tricoloră românească. Studiu uniformologic
4. Conf. univ. dr. Simion CÂLȚIA, Facultatea de Istorie, Universitatea din București,
   Ordinul Mihai Viteazul şi ordinul Mihai Viteazul cu spade – o singură distincție sau două decorații diferite?
5. CS II dr. Ana-Maria STAN, Muzeul de Istorie al Universității Babeș-Bolyai,
   Traducerile literare din România celui de-al doilea război mondial – între cultură și propagandă (proiectul TranslAtWar)

11.15–13.30, Sala „Norvegiană”

PANEL 10. COMUNICĂRI ALE TINERILOR CERCETĂTORI

Moderator: CS III dr. Cristina BRĂGEA & CS III dr. Tudor VIȘAN-MIU,
Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară

1. Drd. Ana-Maria-Ioana LUPĂȘTEANU, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași,
   România ”demobilizată”. Stări de spirit în rapoartele colonelului Brandenstein (1918)
2. Slt. Simina-Ioana ILIE, Ministerul Apărării Naționale,
   Erou și reper în istoria aeronauticii militare române. Studiu privind viața și moștenirea locotenentului aviator Apostol Grigoraș
3. Drd. Mihai TUDOSĂ, Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași,
   O bătălie câștigată în spatele tranșeelor - ziarul România de la Iași, 1917-1918
4. Slt. Miruna-Camelia MOCANU, Ministerul Apărării Naționale,
   Destine Aeronautice Jorăștene în Campania Grupării Aeriene de Luptă pentru eliberarea Basarabiei, 22 iunie-28 iulie 1941
5. Slt. Georgiana-Simina ARDELEANU, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” din Brașov,
   O mansă de elită în serviciul regelui. Comandorul aviator focșănean Traian Udriski
6. Slt. Paula-Cristina MĂZGĂREAN, Ministerul Apărării Naționale,
   Opinia publică și propaganda în vremuri de conflict
7. Horia HUMĂ, cercetător independent,
   Problematica unității naționale în contextul Conferinței de la Geneva (1954): o perspectivă comparativă

13.30 – 14.30: Pauză de tratații (Sala Bizantină)

Conferința națională de istorie militară
Miercuri, 11 martie 2026

§

14.30–16.30, Sala „Gotică”

PANEL 11. MILITARII – STATUT SOCIAL ȘI ORGANIZARE INSTITUȚIONALĂ

Moderator: Conf. univ. dr. Andrei Florin SORA,
Facultatea de Istorie, Universitatea din București

1. Prof. univ. dr. col. (rtr.) Petre OTU, președinte de onoare, Comisia Română de Istorie Militară,
   Militari în politică, politica printre militari (1859-1939)
2. Dr. Florin Nicolae ARDELEAN, Conf. univ. dr. Vlad POPOVICI, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca,
   De la apărarea frontierei la asociaționismul modern: Grănicerii călăreți din Teiuș (sec. XVII-XIX)
3. Profesor Mihai VLĂDIA, Școala Gimnazială „Dr. Ion Sîrbu”, com. Eftimie Murgu, jud. Caraș-Severin,
   Generali bănățeni la conducerea Armatei Austro-ungare și rolul lor în păstrarea identității naționale
4. CS III dr. Tudor VIȘAN-MIU, Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară,
   Generalii regelui Carol al II-lea: promovări, înaintări în grad și treceri în rezervă în anii 1930-1940
5. CS III dr. Ion RÎȘNOVEANU, Muzeul Militar Național „Regele Ferdinand I”,
   Divizia de nr. 1 de voluntari Tudor Vladimirescu-Debrecen, de la Ordinul Sovietic Steagul Roșu la integrarea în Armata Regală Română (1945)

14.30–16.30, Sala „Norvegiană”

PANEL 12. EVOLUȚII ÎN DINAMICA RĂZBOIULUI

Moderator: col. dr. Liviu CORCIU,
Fost director al Arhivelor Militare Naționale ale României (2018-2025)

1. CS I dr. Alexandru MAMINA-RUDEI, Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, Academia Română,
   Războiul revoluționar de gherilă: strategie militară și strategie socială
2. Dr. Iulian Stelian BOȚOGHINĂ, Depozitul Central de Arhivă „Grigore Constandache” Pitești, Arhivele Militare Naționale Române,
   Menirea și acțiunea elitelor naționale în fenomenul voluntariatului prizonierilor și constituirea Legiunii române din Italia
3. Prof. univ. dr. col. (rtr.) Ion GIURCĂ, Comisia Română de Istorie Militară,
   1918. Integrarea Armatei R.D. Moldovenești în Armata Română.
4. Dr. Andreea DĂNCILĂ INEOAN, Muzeul Memorial „David Prodan”, Universitatea Babeș-Bolyai,
   O armată română in nuce *în Transilvania revoluționară. Dinamica gărzilor naționale din 1918 în lumina unei generoase surse istorice*
5. Dr. George Daniel UNGUREANU, Depozitul Central de Arhivă „Grigore Constandache” Pitești, Arhivele Militare Naționale Române,
   Impactul evenimentelor din Bulgaria (iunie-septembrie 1923) asupra situației și politicii de securitate a României

16.30 – 17.00: CONCLUZII. Semnalarea contribuțiilor relevante în domeniul istoriei militare – apariții editoriale din anul 2025.

Conferința națională de istorie militară

Joi, 12 martie 2026

Sala „Ștefan cel Mare”

9.30 - 11.30 – Adunarea generală a Comisiei Române de Istorie Militară *(exclusiv pentru membrii Comisiei Române de Istorie Militară).*